

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

Випуск 11

*Матеріали Всеукраїнської
науково-практичної конференції
“Правова держава: досвід, можливості,
механізми формування в сучасній Україні”,
м. Київ, МАУП, 24 квітня 2014 р.*

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2014

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 5 від 28.05.14)*

Редакційна колегія:

А. М. Подоляка (голова), д-р юрид. наук, проф.;
А. А. Ізнатченко (заступник голови), канд. техн. наук;
М. Ф. Головатий, д-р політ. наук, проф.;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
Ф. М. Медвідь, канд. філос. наук, проф.
О. В. Куроченко, д-р екон. наук, проф.;
А. С. Лисецький, д-р екон. наук, проф.;
І. П. Розпутенко, д-р наук держ. упр., проф.;
Г. П. Ситник, д-р наук держ. упр., проф.;
Ю. П. Сурмін, д-р соціальних наук, проф.;
В. В. Утвенко, канд. іст. наук, доц.;
Н. М. Чернуха, д-р пед. наук, проф;
М. В. Чечетов, д-р наук держ. упр., проф.;
Н. П. Ярош, д-р наук держ. упр.

Видання здійснене в рамках проекту
“Наукові праці МАУП”

Становлення і розвиток української державності : [зб. наук. пр.] /
МАУП. — К.: ДП “Видавничий дім “Персонал”, 2008 —

С76 Вип. 11: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. “Правова держава: досвід, можливості, механізми формування в сучасній Україні”, м. Київ, 24 квіт. 2014 р. / редкол.: А. М. Подоляка (голова) [та ін.]. — 2014. — 362 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано статті учасників науково-практичної конференції, присвяченої найважливішій проблемі сьогодення — становленню України як держави. Розглядається формування державності в Україні у різні періоди історії та в різних аспектах.

Для науковців і державних службовців, політиків і політологів, викладачів і студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і суспільства.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

ЗМІСТ

Шконда В. В. Правова культура як детермінанта правової держави	7	Вакуліч Т. М. Ціннісний потенціал сім'ї як фактор національної безпеки	56
Шилов Ю. О. Генезис права й держави у світлі історії православної державності слов'ян.....	10	Вакуліч Т. М., Карачевська О. Л. Віктимність жінки як прояв залежної поведінки.....	63
Підпалій В. Л. Актуальні проблеми філософії права ..	13	Выровой В. И. Духовність в контексте соціального управління	66
Пригунов П. Я. Основні напрями та механізми реформування правоохоронних органів України	16	Головченко В. В. Критерії розмежування правових актів за ознаками їх нормативності.....	70
Юлдашев А. Х. Концепція реформування местної влади.....	19	Головченко В. В., Головченко О. В. Медична етика як потенційне джерело права.....	75
Заросило В. О. Щодо зміни системи охорони громадського порядку та громадської безпеки в Україні	27	Гольцов А. Г. Сучасний світовий порядок: міжнародно-правові проблеми забезпечення.....	80
Недюха М. П. Корупція як соціально-правова категорія.....	34	Колпаков В. М. Самоменеджмент як фактор формування управлінської еліти.....	84
Калашнікова Л. Є., Лисак Х. Є., Рильцев Є. В. Психосоціальні основи людини свідомої.....	39	Комаров В. А. Соціальна справедливість і пенсійне забезпечення в Україні	89
Александров Ю. В. Щодо інституту індивідуальної амністії.....	43	Костенко І. В. Особливості використання персональних даних в процесі інформаційно-правового забезпечення діяльності правоохоронних органів	94
Алієва-Барановська В. М. Проблеми нормативно-правового регулювання ЗЕД суб'єктів господарювання в умовах трансформаційних перетворень	45	Костенко І. В., Лужецький Р. Л. Проблеми насильства в сім'ї і заходи протидії такому насильству дільничним інспектором міліції	96
Бандурка А. С. Кібербулінг – новітня загроза інформаційній безпеці особи	49	Костюк Т. О. Формування державного апарату України в умовах становлення правової держави	99
Бірдул Л. В. Нормативно-правова база управління персоналом	52		

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ТА МЕХАНІЗМИ РЕФОРМУВАННЯ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ

Становлення і розвиток української державності, вип. 11, с. 16–18

В сучасних умовах не виникає сумніву, що правоохоронні органи, особливо міліція та прокуратура, потребують докорінного реформування. Метою цього реформування має бути їх перетворення з інструментів владного примусу, насильства та рекету, якими вони фактично були за часів режиму В. Януковича та його оточення, на структури ефективного захисту прав громадян. Це одна з головних вимог Майдану, одна з базових реформ, які необхідно провести для реальної зміни системи влади в державі для того, щоб наші громадяни стали реальними господарями у своїй країні.

На сьогодні кількість працівників МВС в Україні перевищує 261 тис., тоді як, відповідно до світових стандартів, їхня кількість має становити близько 100 тис. Скорочення мало б передбачати усунення з правоохоронних органів усіх дублюючих та невластивих функцій. Головним завданням міліції має стати протидія кримінальним злочинам та забезпечення громадської безпеки.

На жаль, довіра до правоохоронних структур перебуває на рівні 10–15 %, що є свідченням глибокої кризи довіри українського суспіль-

ства до цих органів і ставлення до них, як до репресивних структур. Але надзвичайно важливо відновити довіру суспільства до правоохоронної системи — громадяни і правоохоронні органи мають стати рівноправними партнерами у питанні забезпечення правопорядку в державі. Це повинно бути основним завданням реформування правоохоронної системи.

Вважаємо, що при розробці Національної Концепції реформування правоохоронних органів та визначення дорожньої карти їх реформування має застосовуватись системно-функціональний підхід з урахуванням вимог антикорупційної політики та думки громадянського суспільства. На наш погляд, основними напрямками реформування вітчизняної правоохоронної системи мають бути такі:

1. Правоохоронні органи повинні бути виключені з бізнес-процесів:

- як орган ліцензування;
- як орган, що надає комерційні послуги:

а) охоронна діяльність;

б) навчання за контрактом;

в) надання послуг з отримання іноземних паспортів тощо;

- як орган, що контролює надання послуг (охоронна діяльність тощо).
- 2. Скорочення наявних вищих навчальних закладів правоохоронних органів з розширенням правоохоронних спеціальностей та спеціалізацій підготовки в них.
- 3. Прозора система відбору та переміщень по службі. Формування сучасної концепції кадрового забезпечення.
- 4. Розробка реальних критеріїв оцінки роботи кожного співробітника правоохоронних органів (відповідно до його спеціалізації) та формування прозорих вимог для зарахування до резерву на висування.
- 5. Перегляд завдань, що стоять перед правоохоронними органами, вилучення завдань, які пов'язані з бізнес-процесами, або завдань, які не характерні для правоохоронних органів.
- 6. Формування реального громадянського контролю за діяльністю правоохоронних органів та їх підрозділів. Формування дієвих механізмів впливу громадських рад на стан правоохоронних органів. Громадські ради мають виконувати експертні функції у реформуванні правоохоронних органів і не повинні бути підзвітні керівникам цих органів.
- 7. Введення у правоохоронні органи посад для представників антикорупційного органу, які не підпорядковані керівникам правоохоронних органів.
- 8. Формування системи оцінки діяльності правоохоронних органів (кількісної та якісної), відхід від "патристичного" кількісного підходу.

9. Формування позавідомчого контролю за діяльністю керівників підрозділів правоохоронних органів (запобігання корупційним злочинам та злочинам за посадою).

10. Формування якісного соціального забезпечення, яке має збільшуватися відповідно до термінів роботи працівника правоохоронного органу. Потрібно використовувати досвід соціального забезпечення працівників правоохоронних органів розвинених європейських держав.

11. Зниження розриву оплати праці між працівниками правоохоронних органів. Особливо між тими, хто безпосередньо здійснює заходи по боротьбі зі злочинністю, і тими, хто виконує допоміжні функції або функції нагляду.

12. Перехід від кількості працівників правоохоронних органів до якості виконання покладених на правоохоронні органи завдань. Україна не може бути "поліцейською" державою.

Пропонуємо сформувати механізм підготовки та реалізації такої Концепції. На наш погляд, очолити реформування правоохоронних органів повинен Президент України і для цього він має всі повноваження. Так, згідно з Указом Президента України від 6 квітня 2012 р. № 252/2012 утворено Комітет з питань реформування правоохоронних органів, затверджено Положення про цей Комітет та його склад. Та відповідно до цього Положення — Комітет з питань реформування правоохоронних органів є консультативно-дорадчим органом при Президентові України. Основними завданнями Комітету є:

- аналізування стану протидії та боротьби зі злочинністю, системи організації, координації та результатів діяльності правоохоронних органів, рівня кваліфікації, стану підготовки і відповідності керівників правоохоронних органів, визначення їх готовності протидіяти викликам і загрозам національній безпеці України;

- вивчення і аналіз структури та досвіду діяльності правоохоронних органів іноземних держав;

- підготовка з урахуванням загальноновизнаних міжнародних норм і стандартів пропозицій щодо вдосконалення та оптимізації системи правоохоронних органів України, структури і чисельності, організації діяльності таких органів, усунення дублювання повноважень, чіткого визначення та розмежування їх компетенцій;

- організація підготовки та розгляд проектів законів, програм, заходів з удосконалення організації та діяльності правоохоронних органів, з питань координації їх роботи щодо посилення боротьби зі злочинністю, корупцією, захисту прав і свобод громадян, своєчасного виявлення та запобігання зовнішнім і внутрішнім загрозам безпеці України.

З метою забезпечення роботи Комітету, координації його діяльності, узагальнення пропозицій та підготовки Концепції реформування правоохоронних органів, у структурі Адміністрації Президента України було створено Управління реформування правоохоронних органів та органів юстиції.

Вважаємо, що в сучасних умовах необхідно відновити діяльність цього Комітету, оновити його склад, залучити до його роботи представників громадянського суспільства, ветеранів правоохоронних органів, яким не байдужа доля країни, і, незважаючи на складну соціально-політичну та економічну ситуацію в державі, розпочати підготовку Національної Концепції реформування правоохоронних органів. Ця концепція має бути розроблена не під окремого політичного державного діяча або народного лідера, а під розбудову незалежної демократичної держави, назва якої Україна. Вона також має бути розроблена і не під чергового керівника правоохоронного органу, а під розбудову української держави. Концепцію потрібно обговорити на засіданні Верховної Ради України і втілити в життя як Закон України “Про реформування правоохоронних органів України”.